

Den gode gamle hyrdehund

- Selvom old english sheepdog'en – eller OES'en som vi også kalder den – ikke rigtig bruges som hyrdehund længere, er dens hyrdeinstinkt ganske velbevaret, fortæller Birgitte Schjøth, der har opdrættet racen i små 30 år. Hun er formand for sundhedsudvalget i Old English Sheepdog Klubben og fungerer som dommer af racen over hele verden. – Hyrdeinstinktet mærkes for eksempel, når familien er ude at gå tur. Så bevæger OES'en sig typisk fra den forreste til den bagerste person, idet den forsøger at samle sin flok.

- Racen stammer fra slutningen af 1800-tallet, fortæller formanden for Old English Sheepdog Klubben, Johnny Nielsen. – Tidligere avlede hyrderne i Storbritannien ikke på specifikke racer – de avlede efter de egenskaber, de havde behov for til netop deres arbejde. De, der holdt til i højlandet, søgte letbenede hunde, mens hyrderne i lavlandet typisk havde brug for tunge og seje typer, der kunne klare at arbejde med stort kvæg. En af disse hundes vigtige opgaver var at drive kvæget til markederne. Hundene til disse opgaver var af typer som vores old english sheepdog.

- Hyrdehundenes arbejdsopgaver var delt op; om dagen handlede det om at flytte får og kvæg, og om natten havde den en vigtig funktion med at holde vagt for folk og fæ, fortsætter Birgitte Schjøth. – Som sagt har OES'en stadig hyrdeinstinkt, men vogterinstinkt ser vi slet ikke længere. Vores hunde fortæller med stemmen, når der kommer nogen, men fremmede kan gå lige ind ad døren.

Måltrettet avl

Hen mod slutningen af 1800-tallet blev hyrdehundene splittet op i forskellige racer: old english sheepdog, collie, bearded collie og border collie. I 1888 blev

Hos old english sheepdog touperes den lange og kraftige pels over lænden for at understrege, at hunden er højere her, end den er fortil.

Old english
sheepdog var en
meget populær
race i Danmark i
1980'erne. Siden
gik det tilbage
for racen, men kur-
ven har atter
vendt, og registre-
ringstallene er sti-
gende

Tekst og foto:
Tine Luther

The Old English Sheepdog Club of England stiftet, og der blev udformet en standard for racen. Den havde tidligere været udstillet af farmere, som havde målrettet deres opdræt i stedet for at avle tilfældigt. Der var gået prestige i at vise sig med en bestemt type, og på den baggrund blev racen skabt.

- Omkring år 1900 fik OES'en et gevaldigt løft, forklarer Johnny Nielsen. – Amerikanerne fik øje på den, og folk som Guggenheim og Vanderbilt havde adskillige eksemplarer. Fra at være en brugshund blev OES'en introduceret som selskabshund, og det blev forbundet med prestige for en del amerikanerne at have den. Man var seriøs omkring avlen og blev endnu mere koncentreret om et fælles mål.

En del af charmen ved old english sheepdog er pelsen, men har man i en periode svært ved at overkomme pelsplejen, kan man vælge at klippe den ned.

Vi skulle frem til 1920'erne, før OES'en fandt vej til Danmark. Det var "moderne" københavnere, der importerede fra Sverige til udstillingsbrug. Snart begyndte man også at importere fra England, og i 1935 blev det første danske kuld født. Midt i 60'erne kom der rigtig gang i avlen herhjemme, og vores klub blev stiftet i 1965. I dag har vi cirka 400 eksemplarer registreret i Danmark.

Uændret standard

- Vi har noget så specielt som en standard, der stort set ikke er ændret i alle de år, den har eksisteret, fortæller Birgitte Schjøth. - Det eneste, der er rørt ved, er størrelsen, som er blev hævet med nogle cm for ti år siden, og der er tilrettet lidt på farverne.

Mange billeder fra gamle dage viser da også hunde, der til forveksling ligner de OES'er, vi har i dag. Pelsen var dog typisk lidt kortere, for tidligere klippede man hundene, når fårene blev klippet. Ellers var pelsen som den, vi ser i dag: en grov overpels med en blød underuld, der giver

en god beskyttelse. Vi lægger stadig megen vægt på OES'ens pels. Det må ikke kunne regne igennem den, og den skal være "shaggy", det vil sige ikke krøllet, men bølget. Kroppspelsen skal være grå eller blå-grå uden hvide pletter, og resten af hunden må være mere eller mindre hvid.

Birgitte Schjøth har adskillige klædningsstykker af fin OES-uld. Samler man underulden, når man børster hunden, har man cirka til en sweater om året fra hver hund.

En old english sheepdog er kraftigt bygget. Den er konstrueret så den kan holde til at løbe en hel dag. Den er kort i kroppen og højere over lænden end over

skulderen, hvilket giver den styrke bagtil. Set oven fra skal den være pæreformet. Tæverne måler omkring 60 cm og vejer et par og tredive kilo; hannerne er 3-5 cm større og vejer omkring 40 kg.

Typisk familiehund

- OES'en er en typisk familiehund, konstaterer Johnny Nielsen. – Den trives bedst hos sin familie – og ikke i en hundegård. Birgitte Schjøth supplerer: - Ja, den er nærmest overstrømmende venlig overfor mennesker, og det er ikke ualmindeligt, at den foretrækker deres selskab fremfor andre hundes. Men det er ikke noget problem at have flere hunde

- Sidde smukt? Det kan vi da sagtens!

Johnny Nielsen og Birgitte Schjøth fik deres første old english sheepdog i henholdsvis 1974 og 1970.

sammen; ballade er nærmest ikke-eksisterende iblandt dem.

Mange OES'er vil helst være i familiens midte, og hvis man flytter sig til et andet af husets rum, følger de med. Det er igen hyrdeinstinktet, der viser sig; de vil gerne have styr på flokken. Jeg har også flere gange været ude for, at besøgende har villet gå en tur med en af mine hunde. Det går fint det første stykke, men så slår den bremsen i – den vil simpelthen ikke forlade dens vante flok. Hyrdeinstinktet ønsker vi at bevare for at være loyale overfor hundens historiske arv.

Generelt er det en rolig og fornuftig hund, som kan klare de fleste situationer. Det kommer blandt andet til udtryk ved vores mentaltests, hvor de faktisk aldrig reagerer aggressivt eller sky på de påvirkninger, de udsættes for.

Vi har jo at gøre med en temmelig stor race, så den skal kunne håndteres, hvorfor vi har tradition for at anbefale hvalpekøbere at melde sig til lydighedstræning. Det er ikke en svær race at opdrage, men den er stædig på sin egen måde. Man kan ikke terpe tingene om og om igen; når hunden har gjort noget rigtigt, bør man ikke bede den om at gøre det samme igen. Gentagelser er fuldstændig formålsløse for de fleste OES'er, og de nægter tit ved at sætte sig ned og glo.

Pels, pels, pels

- En del af charmen ved en OES er pelsen, mener Johnny Nielsen. – Selvfølgelig går der tid med at passe pelsen, men man skal heller ikke overdramatisere det. Jeg står tit og hygger mig med høretelefoner

på, når jeg ordner pels, og jeg ser det slet ikke som et onde. Tværtimod kan man kalde det en slags terapi for hund og ejer, for det er nogle utrolig afstressende stunder.

- Jeg har et fjernsyn foran mit pelsbord, smiler Birgitte Schjøth. – Så kan jeg lave noget fornuftigt, mens jeg kigger på det. Med en håndfuld OES'er bruger jeg jo megen tid om ugen på pelspleje. En almindelig "hjemmehund" tager cirka et par timer en gang om ugen, og hvis du skal holde den toptunet til udstilling, går der gerne det dobbelte. Men hvis man i perioder ikke magter at passe pelsen, kan man jo vælge at klippe den ned. Det er bedre end at forsømme den, for gør man det, filtrer den fuldstændig sammen og kan til sidst klippes af i ét stykke som en fårepels.

I 1888 blev The Old English Sheepdog Club of England stiftet, og OES'en har stort set ikke ændret sig siden.

En sund hund

- Selvom OES'en er en stor hund, bliver den tit helt op til 11-12 år gammel, fortæller Birgitte Schjøth. – Vi har ingen sundhedsproblemer at slås med. Siden klubbens start har vi haft et HD-program, og der har aldrig været avlet på HD-hunde med det resultat, at vi stort set aldrig finder HD-problemer.

En overgang i 1980'erne havde vi lidt problemer med grå stær. Derfor satte vi et bekæmpelsesprogram i gang. Klubben yder tilskud til øjenundersøgelser, og alle avlshunde bliver undersøgt. Vi har ikke fundet grå stær de sidste 25 år.

Aktiv specialklub

- Jeg synes, at vi har en virkelig velfungerende specialklub, siger Birgitte Schjøth. – OES'en er en meget social hund, og de mennesker, der vælger den, er også tit meget sociale, så vi har mange fælles aktiviteter, vi hygger os med. Vi arrangerer skovture og juleture, pelsplejeseancer, og hvert år mødes vi tre steder i landet til træf. På programmet har vi også tre årlige udstillinger og en national OES-dag, hvor vi går "klappeture" ned ad strøget i tre udvalgte byer. Folk klapper gerne vores

hunde, og vi mener, det giver rigtig god PR for racen.

OES'en har stor succes på lydighedsbanerne, og vi har en velfungerende lydighedsafdeling med 7-8 uddannede instruktører. Vi laver også unghundementaltests og er stolte over at have vores egne mentalbeskrivere i klubben. I 1999 fik vi – som en af de første specialklubber – lavet en ønskeprofil af vores race. Den blev ikke bare lavet af DKK, men på baggrund af et godt samarbejde, hvor alle klubbens medlemmer havde mulighed for at blive hørt.

Birgitte Schjøth er dommer og medlem af DKK's sundhedsudvalg.

Old english sheepdog er generelt en meget venlig hund. Den er rolig, men leger gerne når lejligheden byder sig.